

РЕШЕНИЕ № 470
гр.София, 20 ноември 2009 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, I НО, в публично заседание на четвърти ноември през две хиляди и девета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЕЛЕНА ВЕЛИЧКОВА

ЧЛЕНОВЕ: КАПКА КОСТОВА

БЛАГА ИВАНОВА

при секретаря Румяна Виденова

и в присъствието на прокурора Петя Маринова

изслуша докладваното от съдия Иванова

касационно дело № 498 по описа за 2009 г

Производството е образувано по искане от Градския прокурор на Софийска градска прокуратура за възобновяване на наказателното дело, по което е осъден А. Ц. А. с присъда на Военноапелативния съд № 45 от 1.04.2009 г, по ВНОХД № 38/09, влязла в сила на 10.07.2009 г.

С въззивната присъда е отменена първоинстанционна присъда на Софийски военен съд № 24 от 24.06.2008 г, по НОХД № 24/08, и вместо това подсъдимият А. Ц. А. е признат за виновен в това, че на 13.06.2007 г в гр. С., в 9 РПУ-СДП-МВР, в качеството си на лице от състава на полицията по повод изпълнение на службата си, е причинил на В. А. К. лека телесна повреда, изразяваща се в разстройство на здравето, извън случаите на чл. 128 и 129 НК, с оглед на което и на основание чл. 131, ал. 1, т. 2 вр. чл. 130, ал. 1 и чл. 54 НК, е осъден на девет месеца „лишаване от свобода“, както и е признат за виновен в това, че на 13.06.2007 г, в гр. С., в 9 РПУ-СДП-МВР, в качеството си на длъжностно лице по повод изпълнение на службата си е извършил противозаконни принудителни действия спрямо В. А. К. в качеството му на свидетел по досъдебно производство № 2082/07 по описа на 9 РПУ, СДП, изпратено по компетентност и заведено под № 3М 271/07 по описа на СДП-МВР, пр. пр. 6222/07 по описа на Софийска градска прокуратура, за да изтръгне показания от него, с оглед на което и на основание чл. 287 и чл. 54 НК, е осъден на три години „лишаване от свобода“, а, на основание чл. 23, ал. 1 НК, му е определено за изтърпяване едно най-тежко общо наказание три години „лишаване от свобода“, при „общ“ режим, към което е присъединено наказанието по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7 НК, следващо се за престъплението по чл. 287 НК: „лишаване от право да заема определена държавна и обществена длъжност“, както и да упражнява професия и дейност, свързана с охрана на обществения ред и опазване сигурността на страната“, за срок от три години. С въззивната присъда, подсъдимият е осъден да заплати на В. А. К. обезщетение за неимуществени вреди, в размер на 2 000 лв, заедно със законните последици, като искът е отхвърлен до пълния му предявен размер от 10 000 лв.

С първоинстанционната присъда подсъдимият А. Ц. А. е признат за невинен в това: на 13.06.2007 г в гр. С., в 9 РПУ-СДП-МВР, в качеството си на лице от състава на полицията по повод изпълнение на службата си, да е причинил на В. А. К. лека телесна повреда, изразяваща се в разстройство на здравето, извън случаите на чл. 128 и 129 НК, с оглед на което и на основание чл. 304 НПК, е оправдан по обвинението по чл. 131, ал. 1, т. 2 вр. чл. 130, ал. 1 НК, както и е признат за невинен в това: 13.06.2007 г, в гр. С., в 9 РПУ-СДП-МВР, в

качеството си на длъжностно лице по повод изпълнение на службата си, да е извършил противозаконни принудителни действия спрямо В. А. К. в качеството му на свидетел по досъдебно производство № 2082/07 по описа на 9 РПУ-СДП, изпратено по компетентност и заведено под № ЗМ 271/07 по описа на СДП-МВР, пр. пр. 6222/07 по описа на Софийска градска прокуратура, за да изтръгне показания от него, с оглед на което и на основание чл. 304 НПК, е оправдан по обвинението по чл. 287 НК. Със същата присъда е отхвърлен предявеният от В. А. К. срещу подсъдимия А. Ц. А. граждански иск обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв.

Искането е на основание чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК. Твърди се, че чрез разследване са разкрити нови обстоятелства, които не са били известни на съда, постановил осъдителната присъда, които имат съществено значение за делото, а именно: С постановление на Софийска градска прокуратура от 15.07.2009 г е образувано досъдебно производство ЗМ № 435/09 по описа на СДВР, пр. пр. № 8515/09 по описа на СГП, срещу В. А. К. и Е. С. В. , за престъпление по чл. 286, ал. 2 НК, за това, че, всеки един от тях, на 9.04.2008 г, пред надлежен орган на властта, е набедил А. Ц. А. в престъпление, като знаел, че е невинен, и впоследствие набеденият е привлечен към наказателна отговорност. При това разследване е установено, че, по делото срещу А. , св. Д е упражнил неправомерно въздействие върху св. Е върху други свидетели, ползвайки влиянието си като техен работодател, като св. В е бил заставен да даде показания за това в какво физическо и психическо състояние е бил св. К при разпита му в сградата на 9 РПУ на 13.06.2007 г. Тези обстоятелства се съдържат в показанията на св. С св. Костов, разпитани по делото за набедяване, включително в показанията на св. С, дадени пред съдия, по реда на чл. 223 НПК.

С искането се предлага да бъде отменена осъдителната присъда, по реда на възобновяването, и делото да бъде върнато за ново разглеждане на съответния първоинстанционен съд, като бъде съобразена промяната на подсъдността, съгласно чл. 396, ал. 1, т. 5 НПК / ДВ, бр. 109/2008 /. В съдебно заседание на настоящата инстанция представителят на ВКП не поддържа искането. Счита, че то е преждевременно предявено, доколкото на този етап не е постановен стабилен съдебен акт, какъвто е влязлата в сила присъда, установяваща извършено престъпление по чл. 290, ал. 1 НК. Повереникът на частния обвинител и граждански ищец счита, че искането за възобновяване е неоснователно. В писмен вид излага възражения, като поставя акцент на това, че делото за набедяване е образувано на 15.07.2009 г от Софийска градска прокуратура, която не е компетентна по правилата на родовата подсъдност, а такава е Софийска районна прокуратура, при това, само дни след влизане на присъдата в сила, по жалба на осъдения, на която е придадено значение на законен повод и достатъчно данни. Прави анализ на гласните доказателства, събрани по досъдебно производство № 435/09 по описа на СДВР, като изтъква, че показанията на св. А, св. С, св. К са вътрешно-противоречиви и неубедителни, а тези, дадени от св. В на 17.07.09 г, са ирелевантни поради оттеглянето им със заявление на свидетеля от 20.07.09, съдържащо твърдение за даването им под принуда. Посочва, че буди съмнение защо именно св. С е разпитан пред съдия, а това не е направено по отношение на св. В. Излага съображения относно причините, довели до отлагане изпълнението на влязлата в сила присъда, на основание чл. 415, ал. 1, т. 1 НПК.

Защитата моли искането да бъде уважено. Излага следните съображения: Досъдебното производство, за престъпление по чл. 286, ал. 2 НК, е прието по подсъдност от Софийска районна прокуратура, с постановление от 4.08.2009 г, пр. пр. № 42022/09 по описа на СРП. По това дело е установено, че св. В е бил принуден да даде показания, уличаващи А. , а и съдебно-медицинското удостоверение за телесните увреждания на св. К, издадено от д-р Т, още тогава е будило съмнение за достоверност, но искането на прокурора във въззивната инстанция за тройна СМЕ не е уважено. Незаконосъобразно спряното дело за убийство, по повод на което е осъден А. , е приложено към материалите на настоящето наказателно производство.

Осъденият моли делото да бъде възобновено, за да бъде разкрита обективната истина.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното: В чл. 422, ал. 1, т. 1-6 НПК изчерпателно са изброени случаите, при които приключило наказателно производство може да бъде възобновено. Основанието по чл. 422, ал. 1, т. 1 НПК е налице, когато някои от доказателствата, върху които се основава влязлия в сила съдебен акт, се окажат неистински, което обстоятелство следва да бъде установено с влязла в сила присъда, а, когато не може да се постанови присъда, чрез разследване / чл. 422, ал. 2 НПК /. Аналогично е изискването по чл. 422, ал. 1, т. 2 НПК, отнасящо се за случаите, когато съдия, съдебен заседател, прокурор, следовател или разследващ полицаи е извършил престъпление във връзка с участието си в наказателното производство. За разлика от тях, основанието по чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК предполага провеждане на разследване, при което да бъдат разкрити

обстоятелства или доказателства, неизвестни на съда, постановил съдебния акт, чиято отмяна се цели, по реда на възобновяването, които обстоятелства имат съществено значение за делото. В случаите по чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК следва да е налице разследване, извършено по реда и при условията на НПК, в хода на което да бъдат разкрити обстоятелства или доказателства, имащи съществено значение за делото, без да е необходимо установяването им с влязла в сила присъда. Това следва от редакцията на чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК, тълкувана наред с чл. 422, ал. 2 НПК, визиращ изрично изискване за установяване на обстоятелствата по чл. 422, ал. 1, т. 1 и 2 НПК с влязла в сила присъда, а когато такава не може да бъде постановена, чрез разследване.

Настоящото искане за възобновяване е направено на основание чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК, в хипотезата на разкрити чрез разследване нови обстоятелства, които не са били известни на съда, постановил осъдителната присъда, респективно, касационното решение, с което същата е оставена в сила. Вярно е, че неистинността на свидетелски показания, върху които е постановена осъдителна присъда, за да послужи като основание за възобновяване по чл. 422, ал. 1, т. 1 НПК, следва да е установена с влязла в сила присъда за извършено престъпление по чл. 290, ал. 1 НК. В случая обаче, правното основание на Градския прокурор е по чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК, а фактическите му основания се свеждат до разкриване на обстоятелства, изводими от показания на лица, които не са разпитвани като свидетели по приключилото наказателно производство. Тези обстоятелства имат място в процеса на формиране на вътрешното убеждение по релевантните факти, а това несъмнено е от съществено значение за изхода на делото. В хипотезата на чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК законът не изисква новооткритите обстоятелства да бъдат установени в производство, присъдата по което е влязла в сила, а е достатъчно да са станали известни чрез надлежно разследване.

По тези съображения, ВКС намери, че искането е допустимо и може да бъде разгледано по същество.

Настоящият състав намира за неоснователни възраженията на повереника на частния обвинител и граждански ищец, че досъдебното производство за набедяване е образувано в разрез с процесуалните изисквания. Съгласно чл. 46 НПК, прокурорът е органът, осъществяващ функцията по ръководство и надзор на досъдебното производство. Той решава дали да образува наказателно производство и за какво престъпление, както и се произнася неокончателно по неговата съдба, доколкото е уредена процедура за съдебен контрол по чл. 243 НПК.

Прокуратурата е единна и централизирана и затова няма пречка досъдебно производство за престъпление, подсъдно на районен съд, да бъде образувано от прокурор в окръжна прокуратура, в случая от Софийска градска прокуратура, а и това производство е прието по компетентност от Софийска районна прокуратура, с постановление от 4.08.2009 г. Относно доводите, касаещи преценка достоверността на новите обстоятелства, изяснени чрез свидетелски показания в хода на разследването, такъв подход в настоящето производство е недопустим, тъй като в закона няма изискване новите обстоятелства да бъдат изяснени по несъмнен начин, което е възможно само в производство, по което има влязла в сила присъда. Както вече беше посочено, в хипотезата на чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК, законът не поставя условието новооткритите, но неизвестни на съда обстоятелства, да бъдат установени чрез влязла в сила присъда, а е достатъчно да са разкрити чрез разследване и да са от съществено значение, а това винаги е така, когато неизвестните на съда обстоятелства биха променили изводите, касаещи изхода на делото.

В настоящия случай, предпоставките на чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК са налице, тъй като новите обстоятелства, представляващи фактическото основание за възобновяване, се съдържат в показанията на св. Св. Костов, дадени в производството за набедяване, макар и неправилно в искането да е коментирана надеждността на казаното от св. В по делото срещу А. Касае се за обстоятелства, разкрити чрез разследване, които биха повлияли на оценката на доказателствените източници по приключилото наказателно производство и затова имат значение за правилното му решаване, тоест, тези обстоятелства са от съществено значение за делото.

Основателни са доводите на защитата, че е недопустимо към настоящето дело да фигурира спряното наказателно производство за убийство срещу неизвестен извършител, по повод на което е осъден А.

Съгласно чл. 245 НПК, такива дела се изпращат на органите на МВР за продължаване на издирването. Доколкото материалите от това дело биха имали значение за разкриване на обективната истина по настоящето наказателно производство, ксерокопие от тях може да бъде приложено, а спряното дело бъде изпратено на компетентния орган за изпълнение на изискването по чл. 245 НПК.

По изложените съображения, ВКС намери, че искането е основателно и следва да бъде уважено. Налице са предпоставките на чл. 425, ал. 1, т. 1 НПК, за отмяна на осъдителната присъда, по реда на възобновяването, и връщане на делото за ново разглеждане. Делото следва да бъде изпратено на въззивната инстанция, която е такава по същество, поради което не се налага връщане в първата инстанция, каквото е становището на Градския прокурор. При положение, че като първа инстанция се е произнесъл Софийският военен съд, който има ранг на окръжен, предвид промяната на подсъдността по чл. 396 НПК, въззивна инстанция се явява Софийският апелативен съд, който следва да разгледа делото от стадия на съдебното заседание.

Водим от горното и на основание чл. 425, ал. 1, т. 1 НПК, ВКС, І НО,

РЕШИ :

ОТМЕНЯ, по реда на ВЪЗОБНОВЯВАНЕТО, присъда № 45 от 1.04.2009 г на Военноапелативен съд, по ВНОХД № 38/09.

ВРЪЩА делото за НОВО РАЗГЛЕЖДАНЕ от СОФИЙСКИ АПЕЛАТИВЕН СЪД, от стадия на съдебното заседание пред въззивната инстанция.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]